

O doplatku za djecu

Urban, Ivica; Pezer, Martina

Source / Izvornik: **Newsletter : povremeno glasilo Instituta za javne finacije, 2019, 21, 1 - 7**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

<https://doi.org/10.3326/nlh.2019.118>

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:242:092714>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-18**

Repository / Repozitorij:

[Institute of Public Finance Repository](#)

O doplatku za djecu

IVICA URBAN I MARTINA PEZER¹

Ovih tjedana u medijima se raspravlja o novom povećanju gornje cenzusne granice doplatka za djecu.² Njezino prethodno povećanje za 40% iz 2018., koje je privuklo dosta medijske pozornosti, nije rezultiralo očekivanim povećanjem broja korisnika i djece koja primaju doplatku. Ususret ovoj novoj promjeni, koja bi na snagu mogla stupiti u siječnju 2020., u ovom se radu opisuje što je doplatka za djecu, kako se izračunava i koji su mogući razlozi „neuspjeha” mjere iz 2018. Među tim razlozima je i nedovoljna informiranost potencijalnih korisnika, pa je jedna od preporuka da svi roditelji i skrbnici trebaju provjeravati imaju li pravo na doplatku za djecu.

I. ŠTO JE DOPLATAK ZA DJECU?

Podizanje i odgoj djece stvaraju brojne troškove za roditelje i skrbnike, a potpore za djecu služe za podmirenje dijela tih troškova. Potporama za djecu zapravo se preraspodjelom dohotka ublažavaju razlike u životnom standardu između kućanstava bez djece i onih s djecom. Doplatka za djecu – kolokvijalno poznatiji kao „dječji doplatku” – novčana je potpora koja se iz državnog proračuna isplaćuje kućanstvima s djecom koja ispunjavaju uvjet dohodovnog cenzusa. Zajedno s osobnim odbitkom za uzdržavanu djecu, u sklopu poreza na dohodak, čini okosnicu sustava potpora za djecu u Hrvatskoj. Korisnik doplatka za djecu je roditelj, posvojitelj ili neki drugi skrbnik koji čuva i odgaja dijete.

Jedno od ključnih obilježja doplatka za djecu jest dohodovni cenzus. Ako je dohodak kućanstva s djecom iznad određene, zakonom propisane granice, kućanstvo nema pravo na naknadu. Po tome doplatku za djecu pripada skupini naknada s provjerom materijalnog stanja, za razliku od naknada bez provjere materijalnog stanja, koje se katkad nazivaju i univerzalnim naknadama jer su dostupne svim kućanstvima (s djecom), bez obzira na njihov dohodak i imovinu.³

2. KAKO SE IZRAČUNAVA DOPLATAK ZA DJECU?

Ima li određeno kućanstvo pravo na doplatku za djecu? Koliki će biti njegov iznos? Ta se pitanja mogu činiti laganima osobama upućenim u funkcioniranje sustava doplatka za djecu, ali odgovori nisu jednostavni. Glavni je „izvor” informacija Zakon o doplatku za djecu⁴, a detaljne upute mogu se pronaći na

¹ Autori rada članovi su Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i/ili dopunama Zakona o doplatku za djecu. Rad doktorandice Martine Pezer financira Hrvatska zaklada za znanost. Autori izlažu vlastita mišljenja, preporuke i zaključke, neovisno o stajalištima Radne skupine i Hrvatske zaklade za znanost.

² Povećanje cenzusne granice na 90% proračunske osnovice jedan je od prijedloga koje navodi portal ZadarskiList.hr

³ Primjer univerzalne naknade za djecu u Hrvatskoj je novčana potpora za novorođeno dijete koju isplaćuje [Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje](http://HrvatskiZavodZaZdravstvenoOsiguranje.hr). Pravo na tu naknadu mogu ostvariti svi roditelji, bez obzira na materijalno stanje.

⁴ NN 94/01, 138/06, 107/07, 37/08, 61/11, 112/12, 82/15, 58/18.

mrežnim stranicama **Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje** (HZMO), koji obavlja poslove utvrđivanja prava doplatka za djecu. Ovdje izlažemo donekle pojednostavnjeni „recept” za izračun doplatka za djecu koji se provodi u nekoliko koraka u kojima je potrebno odrediti različite vrijednosti i iznose.

(1) Ukupni broj članova kućanstva i broj djece u kućanstvu

Kućanstvo je zajednica u kojoj osobe žive, privređuju i troše ukupno ostvareni dohodak, a te osobe ne moraju nužno biti srodnici. Djeca su sve osobe do 15. godine ili starije osobe u redovitome srednjoškolskom obrazovanju, uobičajeno do 19. godine.⁵

(2) Ukupni neto dohodak kućanstva

Izračun ukupnog neto dohotka kućanstva najslženiji je korak jer je potrebno utvrditi iznose svih dohodaka obuhvaćenih cenzusom. Odmah treba naglasiti da se u obzir uzimaju dohodci iz prethodne, a ne iz tekuće kalendarske godine. Ostvareni dohodci mogu biti oporezivi i neoporezivi. U cenzus doplatka za djecu ulaze svi oporezivi dohodci (npr. plaće, honorari, dividende, kamate na štednju itd.), ali u neto iznosu, odnosno umanjeni za doprinose i porez na dohodak s prizom. U dohodovni cenzus ulaze i različiti neoporezivi dohodci, ali ne svi. Primjerice, naknada za nezaposlenost i rođiljna naknada ulaze u cenzus, ali ne i naknade s obilježjem socijalne pomoći (npr. zajamčena minimalna naknada i naknada za troškove stanovanja) ili, pak, primanja od alimentacije. Svi cenzusom obuhvaćeni (neto) dohodci zbrajaju se za sve članove kućanstva, čime se dobiva ukupni neto dohodak kućanstva.

(3) Neto dohodak po članu kućanstva

Ukupni godišnji neto dohodak kućanstva podijeli se s brojem 12 te s brojem članova kućanstva, čime se dobiva mjesečni neto dohodak po članu kućanstva.

(4) Cenzusni razredi i iznosi doplatka po djetetu

U ovom koraku kućanstvo se svrstava u jedan od tri cenzusna razreda prema kojima se određuje mjesečni iznos doplatka po djetetu (tabl. 1.).

Tablica 1.

Cenzusni razredi i iznosi doplatka za djecu

Ako je mjesečni neto dohodak po članu kućanstva (u kn)...	...kućanstvo pripada cenzusnom razredu...	...i ostvaruje mjesečni iznos doplatka po djetetu (u kn) od...
manji od 543,14	I.	299,34
543,15 – 1.119,53	II.	249,45
1.119,54 – 2.328,20	III.	199,56

Izvor: Izrada autora prema Zakonu o doplatku za djecu i uputama na web stranicama HZMO-a

Napomena: Za određene skupine djece iznosi doplatka iz tablice 1. uvećavaju se za određeni postotak (npr. za 15% za djecu bez jednog roditelja). Neke skupine djece ostvaruju doplatku po posebnim uvjetima (npr. djeca s teškim invaliditetom ostvaruju mjesečni doplatku od 831,50 kn, bez obzira na dohodak kućanstva). Vidjeti čl. 21. i 22. Zakona o doplatku za djecu.

Ako mjesečni neto dohodak po članu kućanstva prelazi 2.328,20 kn, kućanstvo ne pripada nijednom cenzusnom razredu i ne ostvaruje pravo na doplatku za djecu.

(5) Dodatak za treće i četvrto dijete

Kućanstvo koje pripada jednome od tri cenzusna razreda iz tablice 1. ostvaruje i pravo na „pronatalitetni dodatak” u mjesečnom iznosu od 500 kn za treće i četvrto dijete. Dakle, kućanstvo s troje djece ostvaruje dodatnih 500 kn, s četvero ili više djece ostvaruje ukupni dodatak od 1.000 kn, odnosno po 500 kn za treće i četvrto dijete. Međutim, kućanstvo s mjesečnim neto dohotkom po članu većim od 2.328,20 kn nema pravo ni na osnovnu naknadu iz tablice 1., niti na „pronatalitetni dodatak”.

⁵ To je pojednostavnjena definicija djeteta. Za službene detalje čitatelja upućujemo na čl. 10. – 12. Zakona o doplatku za djecu.

Zakon o doplatku za djecu ne navodi pojam „pronatalitetni dodatak” već samo „dodatak za treće i četvrto dijete” (čl. 18. Zakona o doplatku za djecu). Međutim, uvriježio se izraz „pronatalitetni dodatak” pa ga možemo pronaći i u službenim izvorima.⁶ Dva su razloga zašto taj dodatak nije istinski pronatalitetan. Prvo, nije ga moguće ostvariti za peto, šesto i svako sljedeće dijete. Drugo, dostupan je samo kućanstvima koja zadovoljavaju dohodovni cenzus, a ne svim obiteljima.

PRIMJERI IZRAČUNA

U kućanstvu A žive četiri člana: roditelji Ivan (32) i Marija (33) te dvoje djece, Mia (7) i Luka (5). Ivan i Marija su zaposleni i ostvaruju dohodak od plaće, bez ikakvih drugih primitaka. Ivanova mjesečna neto plaća iznosi 4.500 kn, a Marijina 4.700 kn. Toliko su iznosile njihove neto plaće i prošle godine, pa je ukupni godišnji neto dohodak kućanstva iznosio 110.400 kn. Ako ga podijelimo s brojem 12 i s brojem članova kućanstva, mjesečni neto dohodak po članu kućanstva iznosi 2.300 kn ($= 110.400 \text{ kn} / 12 / 4$). Prema tablici 1., to kućanstvo pripada III. cenzusnom razredu i ima pravo ostvariti mjesečni iznos doplatka po djetetu od 199,56 kn. Drugim riječima, kućanstvo A ima pravo na 399,12 kn ($= 2 \times 199,56 \text{ kn}$) mjesečnog doplatka za djecu, odnosno 4.789,44 kn u godini.

U malo složenijem kućanstvu B živi šest članova: roditelji Josip (35) i Ana (32), njihovo troje djece, Sara (8), Lucija (8) i Lovro (10), te Josipov brat Mario (22). Josip je obrtnik te ostvaruje dohodak od samostalne djelatnosti, Ana je nezaposlena i prošle je godine primala naknadu za nezaposlenost, dok je Mario student koji nije ostvarivao nikakve primitke. Josipov godišnji neto dohodak prošle je godine iznosio 111.000 kn, a Ana je od naknade za nezaposlenost tijekom godine dobila 15.000 kn. Stoga je ukupni neto dohodak kućanstva B u prošloj godini iznosio 126.000 kn, a mjesečni neto dohodak po članu kućanstva bio je 1.750 kn ($= 126.000 \text{ kn} / 12 / 6$). Prema tablici 1., kućanstvo pripada III. cenzusnom razredu te ostvaruje mjesečni iznos doplatka po djetetu od 199,56 kn, uz pravo na dodatak od 500 kn za treće dijete. Dakle, kućanstvo B svaki mjesec ima pravo na 1.098,68 kn doplatka za djecu ($= 199,56 \text{ kn} \times 3 + 500 \text{ kn}$), odnosno godišnje 13.184,16 kn.

U sustavu e-Građani, unutar usluga HZMO-a, dostupan je jednostavan kalkulator doplatka za djecu. U uputi je navedeno kako se na temelju njega ne može ostvariti pravo na doplatku za djecu jer se zasniva na osobnom unosu podataka i isključivo je informativan. Za izračun se uvrštavaju ovi podatci: godina za koju se traži izračun, ukupan dohodak članova kućanstva ostvaren u prethodnoj godini, ukupan broj članova kućanstva te broj djece za koju se traži doplatku. HZMO ističe ograničenja izračuna poput točnosti, koja ovisi o točnosti unesenih podataka, a programirani su samo osnovni iznosi doplatka iz tablice 1. Kalkulator bi bio precizniji i korisniji kada bi korisnika navodio na unos detaljnijih podataka o članovima kućanstva – podataka o dohotku, dobi, zdravstvenom stanju te ekonomskome i obrazovnom statusu.

3. UKRATKO O POVIJESTI DOPLATKA ZA DJECU

Doplatku za djecu postojao je još u vrijeme bivše države kao naknada koja se financirala iz doprinosa zaposlenih osoba te su pravo na doplatku tada imala samo djeca roditelja u radnom odnosu, a također je uključivao dohodovni cenzus.

„Moderni” doplatku za djecu – sustav u kojemu naknada nije vezana za prethodno plaćanje doprinosa – uveden je 1999.⁷ Od 1999. do 2001. dohodovni cenzus i iznosi doplatka bili su vezani za prosječnu neto plaću u Hrvatskoj u prethodnoj godini. Iznos doplatka bio je definiran za dva cenzusna razreda i rastao je za svako sljedeće dijete (do petog djeteta), a mogli su ga primati i roditelji redovitih studenata dodiplomskih studija. Aktualnim Zakonom o doplatku za djecu, koji je na snazi od siječnja 2002., doplatku za djecu povezan je s proračunskom osnovicom.⁸ Zadržana su dva cenzusna razreda, a gornja je cenzusna granica postavljena na

⁶ Vidjeti mrežne stranice [HZMO-a](#).

⁷ Za analizu reforme doplatka za djecu 1999. vidjeti [Puljiz \(1999\)](#).

⁸ Proračunska osnovica svake se godine utvrđuje Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna RH te je 2002. iznosila 3.326 kn i od tada je svake iduće godine utvrđivana u nepromijenjenom iznosu.

40% proračunske osnovice (1.330,40 kn). Ukinut je doplatak za studente i iznos doplatka postao je jednak za prvo i svako sljedeće dijete.

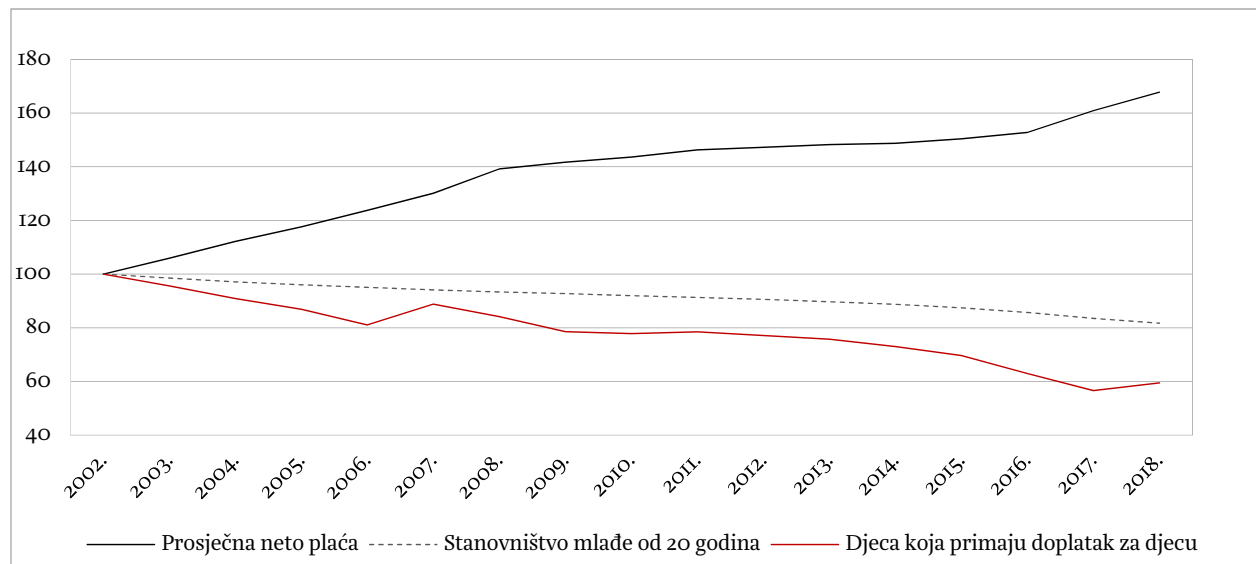
U siječnju 2007. gornja se granica dohodovnog cenzusa povećava sa 40 na 50% proračunske osnovice (1.663,00 kn), a uvodi se „pronatalitetni dodatak”. Uveden je i treći cenzusni razred, a iznosi doplatka određeni su prema cenzusnim razredima: 9, 7, 5 i 6% proračunske osnovice. Od siječnja 2007. do srpnja 2018. nije bilo promjena cenzusnih granica ni vrijednosti naknade. Međutim, u srpnju 2018. gornja je granica dohodovnog cenzusa povećana s 50 na 70% proračunske osnovice (2.328,20 kn), čime je bitno proširen III. cenzusni razred.

Što je donositelje ekonomsko-političkih odluka potaknulo na spomenute promjene? Zbog gospodarskog rasta i poreznih rasterećenja neto dohodak je tijekom godina rastao. Istodobno je proračunska osnovica bila zamrznuta, a o njoj ovise granice cenzusnih razreda. Stoga se broj korisnika doplatka za djecu i broj djece koja ga primaju stalno smanjivao.

Ti se trendovi mogu uočiti na grafikonu 1., koji prikazuje kretanje prosječne neto plaće, ukupnog broja djece (osobe mlađe od 20 godina) te broja djece koja primaju doplatak, i to u razdoblju od 2002. do 2018. Zbog prirodnog pada broja stanovnika i migracija ukupan se broj djece konstantno smanjivao te je 2018. bio 18% manji nego 2002. Istodobno, broj djece koja primaju doplatak padao je mnogo brže i smanjio se za više od 40%. Kako je već spomenuto, razlog su promjene i kretanja u gospodarstvu, odnosno porast prosječne neto plaće u navedenom razdoblju za 68%, što je svake godine uzrokovalo „ispadanje” određenog broja korisnika iz sustava jer im je neto dohodak prešao dopušteni iznos. Broj djece koja primaju doplatak bio bi još manji da država 2007. i 2018. nije korigirala gornju granicu dohodovnog cenzusa.

Grafikon 1.

Indeksi prosječne neto plaće, stanovništva mlađega od 20 godina i broja djece koja primaju doplatak za djecu (2002. = 100)

Izvor: Izrada autora prema podacima DZS-a

Broj djece koja primaju doplatak smanjio se s oko 500.000 krajem 2002. na približno 300.000 potkraj 2018. To je golem broj kućanstava s djecom koja su ostala zakinjuta za pomoć države u podmirivanju troškova za brigu o djeci.⁹

⁹ Vidjeti tablicu 25. u [Statističkim informacijama HZMO-a br. 8/2019.](#)

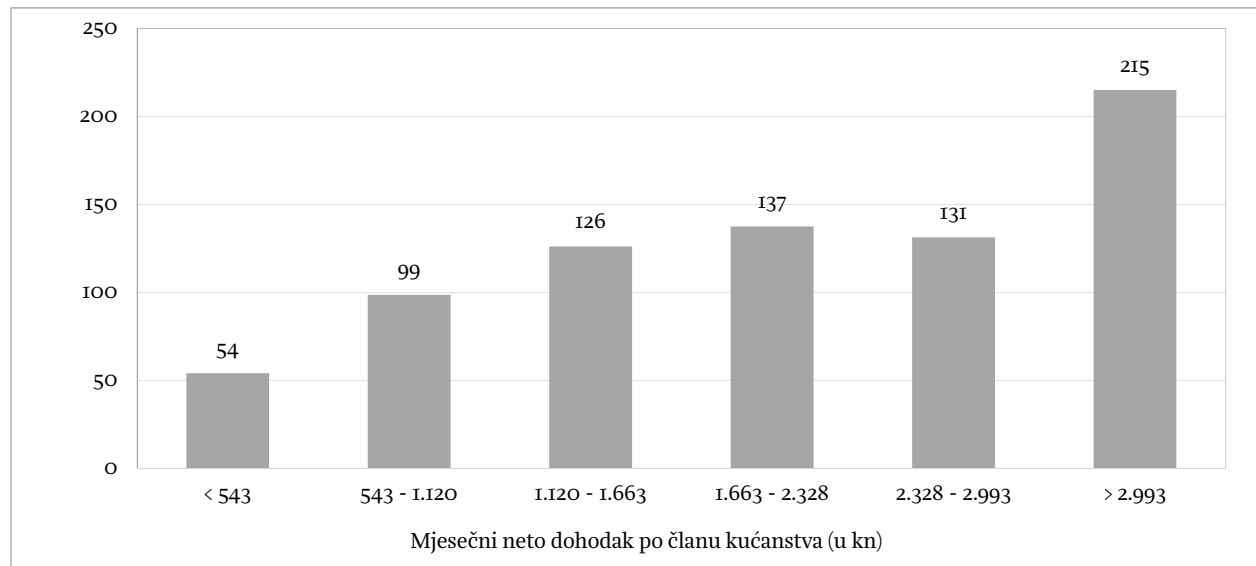
4. GDJE SU „NESTALI” NOVI KORISNICI DOPLATKA ZA DJECU?

Početak 2018. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (MDOMSP) najavilo je povećanje gornje granice dohodovnog cenzusa s 1.663 na 2.328,20 kn. Javnost je pozitivno reagirala na tu najavu jer se govorilo kako će se broj djece koja primaju doplatku povećati za 150.000.¹⁰ Promjena Zakona o doplatku za djecu stupila je na snagu 1. srpnja 2018. Međutim, nakon nekog vremena pokazalo se kako očekivanja nisu ni približno ostvarena: broj korisnika i djece samo se blago povećao¹¹, što je izazvalo razočaranje javnosti te propitivanje zašto je ta mjera podbacila.¹²

Povećanje granice s 1.663 na 2.328,20 kn značajno je. Kao primjer promotrit ćemo četveročlano kućanstvo koje može ostvariti pravo na doplatku. Prije 1. srpnja 2018. ukupni mjesečni neto dohodak tog kućanstva nije smio prelaziti 6.652 kn. Nakon promjene 1. srpnja 2018. ta se granica povećala na 9.312,80 kn, odnosno za 40%. Dakle, sva četveročlana kućanstva s mjesečnim neto dohotkom između 6.652 i 9.312,80 kn postala su kandidati za dječji doplatku, a može se pretpostaviti da je riječ o velikom broju kućanstava.

Grafikon 2.

Broj djece prema dohodovnim skupinama u 2018. (u tisućama)

Izvor: Izrada autora uz pomoć EUROMOD-a

Napomena: Djeca su definirana prema Zakonu o doplatku za djecu.

Grafikon 2. prikazuje procjenu broja djece u 2018. prema dohodovnim skupinama koje otprilike odgovaraju cenzusnim razredima doplatka za djecu. Procjena je napravljena uz pomoć mikrosimulacijskog modela EUROMOD, koji se koristi podatcima utemeljenima na Anketi o dohotku stanovništva iz 2016.¹³ U kućanstvima s mjesečnim neto dohotkom po članu kućanstva nižim od 1.663 kn postoji oko 280.000 djece, što otprilike odgovara broju djece koja su primala doplatku u prvoj polovici 2018. U razredu od 1.663 do 2.328 kn nalazi se, pak, 137.000 djece, a to znači da se nakon uvođenja promjena Zakona o doplatku za djecu broj djece u sustavu mogao (ili trebao) povećati za gotovo 50%, no to se nije ostvarilo. Gdje su „nestala” sva ta djeca i zašto ne primaju doplatku?

Podatci iz grafikona 2. vjerojatno precjenjuju broj djece u razredu od 1.663 do 2.328 kn jer su ti izračuni zasnovani na podatcima o dohodcima iz 2016., a primjenjuju se na 2018. Iako je riječ o samo dvije godine,

¹⁰ Vijest su prenijeli brojni web portali. Vidjeti, primjerice, [Jutarnji.hr](#) i [Telegram.hr](#)

¹¹ U prosincu 2018. doplatku je primalo 305.000 djece, što je samo 15.000 više nego u prosincu 2017. Izvor: tablica 25c. u [Statističkim informacijama HZMO-a br. 8/2019.](#)

¹² Navodimo tekst s portala [Jutarnji.hr](#)

¹³ EUROMOD je model kojim se simuliraju porezi i socijalne naknade za cijeli EU, a Institut za javne financije održava hrvatski modul. Za više informacija o EUROMOD-u vidjeti [Newsletter br. 104](#) i [EUROMOD Country Report](#) za Hrvatsku.

one su obilježene brojnim i znatnim promjenama na razini neto plaća i ostalih dohodaka te u zaposlenosti i nezaposlenosti. Nadalje, odlazak mnogih građana na rad u inozemstvo ubrzao je trend smanjivanja broja stanovnika, posebice mlađe populacije. Također, dio djece koja žive u Hrvatskoj primaju naknadu za djecu iz zemalja EU-a u kojima rade njihovi roditelji. EUROMOD prilagođuje podatke rastu dohodaka i promjenama u poreznom sustavu, ali ne i podatke o promjenama zaposlenosti, migracijama i smanjenju broja stanovnika.

Broj potencijalnih novih primatelja u 2018. mogao je biti manji od 137.000, ali vjerojatno je bio znatno veći od 15.000, koliko je iznosilo povećanje broja djece koja primaju doplatu između prosinca 2017. i prosinca 2018. Za objašnjenje spomenutih razlika mogu poslužiti sljedeće dvije pretpostavke.

I. Dio potencijalnih korisnika nije svjestan mogućnosti ostvarenja doplatka za djecu

Pravila izračuna doplatka za djecu relativno su složena i možda ih neki potencijalni korisnici nedovoljno dobro razumiju ili ih pogrešno tumače.

II. Dio potencijalnih korisnika ne želi ostvariti to pravo

(a) Za ostvarenje prava potrebno je ispuniti zahtjev, prikupiti preslike različitih dokumenata i potvrde o ostvarenim dohodcima. Za nastavak ostvarivanja prava u svakoj je idućoj godini potrebno ponovo predati zahtjev, navodeći dokaze o eventualnim promjenama u radnom statusu, članovima kućanstva itd.¹⁴ Ako tijekom godine dođe do promjene koja bi mogla utjecati na visinu ili pravo ostvarivanja doplatka za djecu (primjerice, povećanje dohotka), korisnici su dužni tu promjenu odmah prijaviti HZMO-u.¹⁵ Moguće je pretpostaviti da neki potencijalni korisnici ne žele prolaziti kroz takve procedure.

(b) Nekim se potencijalnim korisnicima može činiti kako se prijava „ne isplati” zbog relativno skromnoga mjesečnog iznosa naknade. Primjerice, korisnik s jednim djetetom u gornjem cenzusnom razredu ostvarit će „samo” oko 200 kn u mjesecu. Međutim, ako se promatra kumulativni iznos na godišnjoj razini, dolazi se do iznosa od 2.400 kn, što je solidna potpora svakom obiteljskom proračunu – od kupnje autosjedalice za dijete do financiranja naturalnog putovanja.

(c) Možda se uz doplatu za djecu veže (neopravdana) stigma „socijalne pomoći”, koja demotivira potencijalne korisnike sa solidnijim dohodcima da uzmu doplatu za djecu koji im pripada. Činjenica je da velik broj korisnika doplatka za djecu pripada kućanstvima s vrlo niskim dohotkom, kojima ta naknada pomaže ublažiti siromaštvo. Međutim, doplatu za djecu trebalo bi ponajprije gledati kao naknadu za obitelj i djecu. U tom smjeru ide i nedavno povećanje gornje cenzusne granice, čime država u sustav želi uključiti sve veći broj djece, pa i kućanstava koja su znatno iznad granice siromaštva.

5. USUSRET NOVIM PROMJENAMA

Posljednjih se godina dosta raspravljalo o budućnosti doplatka za djecu u Hrvatskoj i pojavljivali su se različiti planovi i prijedlozi. Neki su od njih bili usmjereni na strožu materijalnu provjeru¹⁶, a drugi su, pak, težili uvođenju univerzalnog doplatka za djecu¹⁷ kakav postoji u brojnim zemljama EU-a.¹⁸

MDOMSP je odlučio do daljnjega zadržati sadašnji sustav doplatka za djecu, ali uz povećanje broja djece koja ga primaju. Mjerom iz 2018. zaustavljeni su negativni trendovi, ali nije došlo do očekivanog rasta broja korisnika. Stoga se mogu očekivati nove promjene u istom smjeru, odnosno daljnje povećanje gornje cenzusne granice.

¹⁴ Za detalje o podnošenju zahtjeva vidjeti mrežne stranice [HZMO-a](#).

¹⁵ Korisnik može biti kažnjen novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 kn ako u propisanom roku ne prijavi svaku promjenu koja utječe na gubitak prava ili na smanjenje svote doplatka za djecu (čl. 35. Zakona o doplatku za djecu).

¹⁶ U prvoj polovici 2016. govorilo se o uvođenju [imovinskog cenzusa](#). O tom prijedlogu razmišljalo se još 2013.

¹⁷ Bivša pravobraniteljica za djecu Ivana Milas Klarić zalagala se za uvođenje [univerzalne naknade](#). Takav prijedlog razmatrala je i aktualna [Vlada RH](#).

¹⁸ Neke zemlje EU-a s univerzalnom naknadom za djecu jesu Austrija, Belgija, Finska, Mađarska, Nizozemska, Njemačka, Slovačka i Švedska.

Kada bi se proračunska osnovica kontinuirano usklađivala, primjerice s rastom troškova života, granice cenzusnih razreda i iznosi doplatka za djecu automatski bi se mijenjali, čime bi se spriječio pad broja korisnika i gubitak realne vrijednosti naknade iz godine u godinu. Međutim, o proračunskoj osnovici ovisi i velik broj drugih naknada (npr. razne naknade prema Zakonu o rodiljnim i roditeljskim potporama i Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji). Ne postoji analiza koja pokazuje kako bi povećanje proračunske osnovice, primjerice za 1%, utjecalo na broj korisnika i proračunske rashode. Vjerojatno je i to jedan od razloga zašto je iznos proračunske osnovice zamrznut već sedamnaest godina.

Zaključno, svi bi se roditelji trebali informirati o svojim pravima, a od nadležnih se institucija očekuje:

- da pružaju jednostavne upute i informacije, primjerice otvaranjem foruma na mrežnim stranicama na kojemu bi se mogla postavljati konkretna pitanja o ostvarenju prava na doplatku za djecu¹⁹
- da trajno prate i analiziraju broj korisnika i djece koja primaju doplatku za djecu i ostale potpore za djecu
- da povežu sve službene podatke o građanima, obiteljima i kućanstvima u zajedničku bazu podataka na temelju koje bi se mogao kvalitetnije analizirati sustav poreza i socijalnih naknada te planirati njegove reforme
- da teže pojednostavnjenju Zakona o doplatku za djecu, ali i cijelog sustava potpora za djecu.

---

¹⁹ Jedan takav privatni forum s mnoštvom korisnih informacija otvoren je na Facebooku pod nazivom „Porodiljni, dječji doplatku & socijalna pomoć”.